1. בראשית פרק יז

א ויהי אברם בן-תשעים שנה ותשע שנים וירא יהוה אל-אברם
ב ויאמר אליו אני-אל שדי התהלך לפני והיה תמים: ואתנה
ג בריתי ביני וביניך וארבה אותך במאד מאד: ויפל אברם
ד על-פניו וידבר אתו אלהים לאמר: אני הנה בריתי אתך
ה והיית לאב המון גוים: ולא-יקרא עוד את-שמך אברם
ו והיה שמך אברהם כי אב-המון גוים נתתיך: והפרתי אתך
ז במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו: והקמתי את-
בריתי ביני וביניך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם
ח להיות לך לאלהים ולזרעך אחריך: ונתתי לך ולזרעך אחריך
את ארץ מגריך את כל-ארץ כנען לאחזת עולם והייתי
להם לאלהים:

פסוק טו

טו ויאמר אלהים
אל-אברהם שרי אשתך לא-תקרא את-שמה שרי כי שרה
טז שמה: וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה
יז לגוים מלכי עמים ממנה יהיו: ויפל אברהם על-פניו ויצחק
ויאמר בלבו הלבן מאה-שנה יולד ואם-שרה הבת-תשעים
יח שנה תלד: ויאמר אברהם אל-האלהים לו ישמעאל יחיה
יט לפניך: ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת
את-שמו יצחק והקמתי את-בריתי אתו לברית עולם לזרעו
כ אחריו: ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו
והרביתי אתו במאד מאד שנים-עשר נשיאם יוליד ונתתיו
כא לגוי גדול: ואת-בריתי אקים את-יצחק אשר תלד לך שרה
כב למועד הזה בשנה האחרת:

פרק כב

א ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את-אברהם ויאמר
ב אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח-נא את-בנך את-
יחידך אשר-אהבת את-יצחק ולך-לך אל-ארץ המריה
והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך:

פסוק יא

יא ויקרא אליו מלאך יהוה
יב מן-השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל-
תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כי עתה ידעתי
כי-ירא אלהים אתה ולא חשכת את-בנך את-יחידך ממני:
יג וישא אברהם את-עיניו וירא והנה-איל אחר נאחז בסבך
בקרניו וילך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת
יד בנו: ויקרא אברהם שם-המקום ההוא יהוה יראה אשר
טו יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה אל-אברהם
טז שנית מן-השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם-יהוה כי יען אשר
עשית את-הדבר הזה ולא חשכת את-בנך את-יחידך: כי-
יז ברך אברכך והרבה ארבה את-זרעך ככוכבי השמים וכחול
יח אשר על-שפת הים וירש זרעך את שער איביו: והתברכו
יט בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם
אל-נעריו ויקמו וילכו יחדו אל-באר שבע וישב אברהם
בבאר שבע:

חבקוק פרק ב'

א על-משמרתי אעמדה ואתיצבה על-
מצור ואצפה לראות מה-ידבר-בי ומה אשיב על-תוכחתי:
ב ויענני יהוה ויאמר כתב חזון ובאר על-הלחות למען ירוץ
ג קורא בו: כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב אם-
ד יתמהמה חכה-לו כי-בא יבא לא יאחר: הנה עפלה לא-
ישרה נפשו בו וצדיק באמונתו יחיה:

4. מסכת ברכות לא' ע"ב
*

ותדר נדר:
ותאמר ה' צבאות אמר רבי אלעזר מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שקראו להקב"ה צבאות עד שבאתה חנה וקראתו צבאות אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך שתתן לי בן אחד משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו בא עני אחד ועמד על הפתח אמר להם תנו לי פרוסה אחת ולא השגיחו עליו דחק ונכנס אצל המלך א"ל אדוני המלך מכל סעודה שעשית קשה בעיניך ליתן לי פרוסה אחת:

**
אלקנה ואשתו בניו ואחיותיו וכל קרוביו היה מעלה עמו. ברגל ובאים ולנים ברחובה של עיר והיתה המדינה מרגשת והיו שואלין אותן להיכן תלכו ואומרים לבית ה' שבשילה שמשם תצא תורה ומצות ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך יחד, מיד עיניהם משגרות דמעות אומרים להם נלך עמכם ואומרים להם הן עד לשנה הבאה חמשה בתים לשנה אחרת עשרה בתים עד שהיו כלם עולים ובדרך שהיה עולה שנה זו לא היה עולה שנה אחרת עד שהיו כלם עולים, אמר לו הקב"ה אלקנה אתה הכרעת את ישראל לכף זכות וחנכתם במצות וזכו רבים על ידך, אני אוציא בן ממך שיכריע את ישראל לכף זכות ויחנך אותם במצות. הא למדת שבשכר אלקנה שמואל:

***
פסוק [illegible]

הלא אני טוב לך אין כתיב כאן אלא אנכי.
אמר לה בריך יהא בחלקך כמד"א אנכי ה' אלהיך:

6. רש"י בראשית לז

(יג) הנני. לשון ענוה וזריזות נזדרז למצות אביו והנ"פ שהיה יודע באחיו ששונאין אותו: (יד) מעמק חברון. והלא חברון בהר שנאמר (במדבר יג) ויעלו בנגב ויבא עד חברון אלא (ב"ר) מעצה עמוקה של אותו צדיק שנקבר בחברון לקיים מה שנאמר לאברהם בין הבתרים (לעיל טו) כי גר יהיה זרעך: ויבא שכמה. (סוטה יא) מקום מוכן לפורענות: שם קלקלו השבטים שם ענו את דינה שם נחלקה מלכות בית דוד שנאמר (מ"א יב) וילך רחבעם שכמה.

7. [illegible]

וחלילה
שרה היתה מאמנת ביכולת השי"ת, אבל בקרבה דייקא שמלך עולם הי' רחוק חלילה זה שאמרה אחרי בלותי וגו', ר"ל שמחזיקה עצמה שבנעוריה השתדלה הרבה יותר בעבודת השי"ת מבזקנותה שלא הי' לה עוד כח כ"כ, ואם בילדותה לא זכתה לזה איך תזכה לכך עתה שאין עובדת השי"ת כ"כ

3. נחמיה ח'

א ויאספו כל-העם כאיש אחד אל-הרחוב אשר לפני שער-
המים ויאמרו לעזרא הספר להביא את-ספר תורת משה
ב אשר-צוה יהוה את-ישראל: ויביא עזרא הכהן את-התורה
לפני הקהל מאיש ועד-אשה וכל מבין לשמע ביום אחד
לחדש השביעי:

……ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש
ט ושום שכל ויבינו במקרא: ויאמר נחמיה הוא
התרשתא ועזרא הכהן הספר והלוים המבינים את-העם
לכל-העם היום קדש-הוא ליהוה אלהיכם אל-תתאבלו
ואל-תבכו כי בוכים כל-העם כשמעם את-דברי התורה:
י ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו
מנות לאין נכון לו כי-קדוש היום לאדנינו ואל-תעצבו
כי-חדות יהוה היא מעזכם:

5. מסכת סנהדרין דף פט

°ויהי אחר
הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם (אחר מאי) א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא אחר דבריו של שטן דכתיב °ויגדל הילד ויגמל וגו' אמר שטן לפני הקב"ה רבונו של עולם זקן זה חננתו למאה שנה פרי בטן מכל סעודה שעשה לא היה לו תור אחד או גוזל אחד להקריב לפניך אמר לו כלום עשה אלא בשביל בנו אם אני אומר לו זבח את בנך לפני מיד זובחו מיד והאלהים נסה את אברהם ויאמר קח נא את בנך אמר רבי שמעון בר אבא *אין נא אלא לשון בקשה משל למלך בשר ודם שעמדו עליו מלחמות הרבה והיה לו גבור אחד ונצחן לימים עמדה עליו מלחמה חזקה אמר לו בבקשה ממך עמוד לי במלחמה זו שלא יאמרו ראשונות אין בהם ממש אף הקב"ה אמר לאברהם ניסיתיך בכמה נסיונות ועמדת בכלן עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא יאמרו אין ממש בראשונים

8. אורות התשובה

המעכב הראשי, שהוא כולל בקרבו באמת את כל שאר העכובים, ביחוד ממדתה של התשובה הכללית של כל ישראל לכל מפלגותיו, ביחס עם הקשר על מהלכה של צמיחת הגאלה ההולכת ונובטת אצלנו, הוא המשג של ציור התשובה, המקשר, שלא על פי אמת, רק עם דלדול נפש, עם חלשה ורפיון והנמכת החיים. הציור הזה באמת הוא פוגם גם בתכן התשובה של כל יחיד במדה ידועה, אבל יותר מכל הוא מעכב את התשובה הכללית, שהיא מכרחת לבוא כעת עם רשמי קני הגאלה, שעמהם אנו חיבים להיות אמיצי רוח, מלאי חיל ומשתוקקים לשבע טל של חיים, של יצירה עצומה ושל רעננות.

ובשביל כך הננו חיבים לגלות את הרז הזה, שהתשובה האמתית של כל ישראל – שהשיבה לארץ ישראל ההולכת ומתגברת בקרבנו היא אחת מחליותיה הגדולותי – היא מכרחת להיות מצבת בקרב נפשנו פנימה בצורה של חזיון כביר רב אונים, המוסיף לנו אוצרות של עזוז וחיל, לקום ברוח אמיץ נגד כל שוטני נפשנו, ולהפעים בקרבנו רוח נעלה של כח יוצר, פורה ושוטף, בכל הערכים הרוחניים והמעשיים שלנו, בעז צור ישראל. והתשובה החיה שהיא נובעת לא מנפשות בודדות מרסקות, אלא מתוך אוצר הנשמה של הכלל כלו, כנסת ישראל המאחדת בקרבה את כל אבריה הרבים והשונים

2. שמואל א' פ"א

ג ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה
להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני-עלי
ד חפני ופנחס כהנים ליהוה: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן
ה לפננה אשתו ולכל-בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה
ו אחת אפים כי את-חנה אהב ויהוה סגר רחמה: וכעסתה
צרתה גם-כעס בעבור הרעמה כי-סגר יהוה בעד רחמה:
ז וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית יהוה כן תכעסנה
ח ותבכה ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה
תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב
ט לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי
י שתה ועלי הכהן ישב על-הכסא על-מזוזת היכל יהוה: והיא
יא מרת נפש ותתפלל על-יהוה ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר
יהוה צבאות אם-ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא-
תשכח את-אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו
יב ליהוה כל-ימי חייו ומורה לא-יעלה על-ראשו: והיה כי
יג הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את-פיה: וחנה היא
מדברת על-לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה
יד עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד-מתי תשתכרין הסירי
טו את-יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת-
רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את-נפשי לפני יהוה:

ירמיהו לא

יד כה אמר יהוה קול ברמ
נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על-בניה מאנה להנח
טו על-בניה כי איננו: כה אמר יהוה מנעי קולך
מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם-יהוה ושבו
טז מארץ אויב: ויש-תקוה לאחריתך נאם-יהוה ושבו בנים
יז לגבולם: שמוע שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל
יח לא למד השבני ואשובה כי אתה יהוה אלהי: כי-אחרי שובי
נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על-ירך בשתי וגם-נכלמתי כי
יט נשאתי חרפת נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים
כי-מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על-כן המו מעי לו רחם
כ ארחמנו נאם-יהוה: הציבי לך צינים שמי לך
תמרורים שתי לבך למסלה דרך הלכתי שובי בתולת
ישראל שבי אל-עריך אלה:

הנה ימים באים נאם-יהוה וכרתי את
לא בית ישראל ואת-בית יהודה ברית חדשה: לא כברית אש
כרתי את-אבותם ביום החזיקי בידם להוציאם מאר
מצרים אשר-המה הפרו את-בריתי ואנכי בעלתי בם נא
לב יהוה: כי זאת הברית אשר אכרת את-בית ישראל אח
הימים ההם נאם-יהוה נתתי את-תורתי בקרבם ועל-לב
אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו-לי לעם: